

typos (kreikk.) 'merkki', 'leima', 'jälki'
grafein (kreikk.) 'kirjoittaa'

typografia

- kirjoittaminen ennalta valmistetuin merkein
- tekstin painoasun/ulkoasun muotoilu

= kirjaintyyppien valinta ja käyttö

Typografia — Kirjainten piirtäminen — Tekstaus — Kirjoittaminen

SPONTAANIUS LISÄÄNTYY →

graafinen

graafinen ala, graafinen taide

typografinen

typografinen merkistö, typografiset tyylit

serif,
roman (roomalainen)
= antiikva

sans,
sans serif
= groteski

Antiikvan klassinen kolmiyhdistelmä:

1. antiikva (engl. serif, roman)

lat. *antiquus*, 'vanhanaikainen'

■ VERSAALIT eli suuraakkoset

■ gemenat eli pienaakkoset

2. *kursiivi* (engl. italic)

lat. *currere*, 'juoksevalla kädellä kirjoitettu'

italic, italialaisperäinen

3. PIENVERSAALIT (SMALL CAPS)

aA

a

A

Groteski

grotesque = *ransk.* kummallinen, outo, naurettava

- Ensimmäiset kokeilut 1800-luvun alkupuolella.
- Varsinainen läpimurto 1900-luvun alussa, osin 1920-luvulla.

antiikva

kursiivi

PIENVERSAALIT

(eriasteiset

lihavat leikkaukset)

groteski

kursiivi

PIENVERSAALIT

eriasteiset

lihavat leikkaukset

roman = pysty

abc m n o p s
Minion Regular

italic = kursiivi

abc m n o p s
Minion Italic

oblique = kallistettu

abc m n o p s
Scala Sans Italic

abc m n o p s
Univers Oblique

»*insinööri*kursiivi»

aito kursiivi

abcdefghijklmnop
Scala »I»

abcdefghijklmnop
Scala Italic

What you see is a typeface (kirjaintyyppi).

What you use is a font (fontti).

kirjainleikkaus, fontti

esim. Frutiger Roman

kirjaintyyppi-sana on merkitykseltään epäselvä,
se voi viitata näihin molempiin:

kirjainperhe

Frutiger Light *Light Italic* Roman *Roman Italic* **Bold** *Bold Italic*
Black *Black Italic* **Ultra Black**

kirjaintyyli

esim. humanistiset groteskit

kirjainlaji

pysty (roman), *kursiivi*,

PIENVERSAALIT

piste (typografinen)

0,3528 mm

peruslinja

HxpK

x-korkeus

Hx Hx

yläpidennys

k

alapidennys

p

ingressi johdantoteksti, johdate

Anfangi suurikokoinen alkukirjain

ligatuuri kahden tai kolmen merkin yhdistelmä **fi** fi

leipäteksti pitkä teksti, palstateksti